

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA EKONOMIJA V LETU 2013

Poročilo DPK SM za ekonomijo

Vsebina

1	Struktura kandidatov.....	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije – primerjava po letih	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2013.....	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2013	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah.....	7
2.2	Meje med ocenami.....	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2013	12
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	14
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	14
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	15
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih.....	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov	17
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah	18
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori.....	19
5.1	Zunanje ocenjevanje	19
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene.....	19
6	Povzetek	20
6.1	Ocena uspeha kandidatov	20
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol.....	20
6.3	Druge ugotovitve	21

Avtorja:

Irena Papac, glavna ocenjevalka za ekonomijo

dr. Lidija Kodrin, predsednica DPK SM za ekonomijo

Poročilo je potrdila DPK SM za ekonomijo na svoji 17. redni seji , 7.10.2013.

Ljubljana, oktober 2013

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

- a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in poklicnih maturantov). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

- b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno maturo (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo) in
- **ostali SM**, to so:
 - kandidati z maturitetnim tečajem,
 - 21-letniki,
 - odrasli,
 - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
 - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
 - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
 - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

- c) **kandidate PM** (kandidati poklicne mature s posameznim izpitom pri splošni maturi) predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit SM.

Okrajšava: kandidati PM.

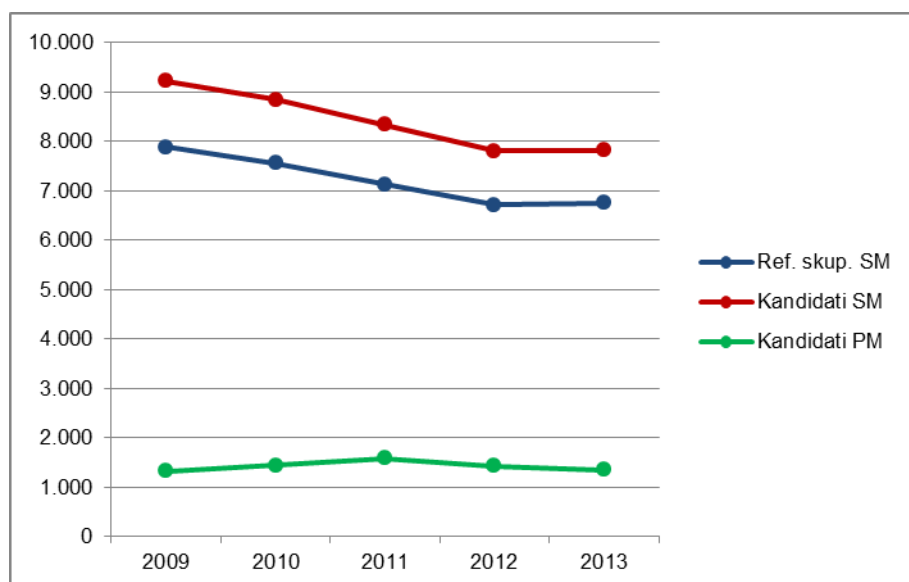
1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2009 do 2013. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2009–2013

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2009	7.889	9.221	1.332
2010	7.561	8.844	1.441
2011	7.138	8.343	1.584
2012	6.715	7.808	1.428
2013	6.759	7.826	1.346

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2009–2013



Vir: Državni izpitni center 2013

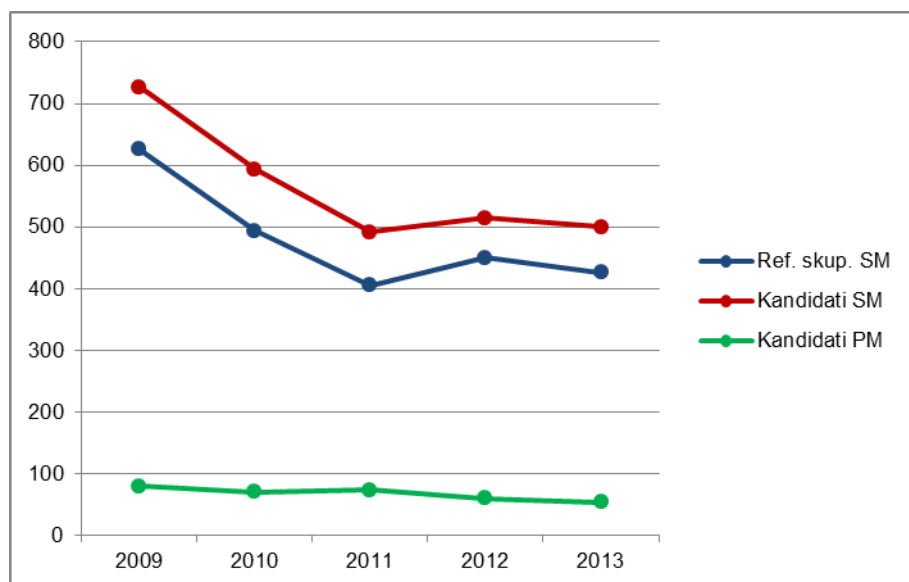
1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali ekonomijo v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2009 do 2013. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2009–2013

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2009	626	727	80
2010	494	594	71
2011	405	492	74
2012	450	515	60
2013	426	500	54

Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2009–2013



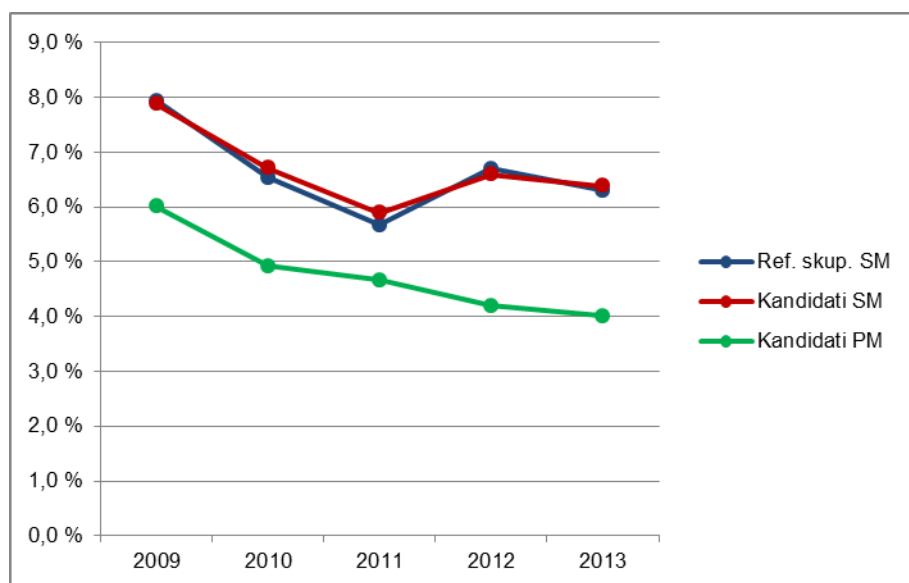
Vir: Državni izpitni center 2013

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali ekonomijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2009 do 2013 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: Delež udeleženi kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2009–2013

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2009	7,9 %	7,9 %	6,0 %
2010	6,5 %	6,7 %	4,9 %
2011	5,7 %	5,9 %	4,7 %
2012	6,7 %	6,6 %	4,2 %
2013	6,3 %	6,4 %	4,0 %

Slika 1.2.2: Delež udeležениh kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2009–2013



Vir: Državni izpitni center 2013

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2013

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2013. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2013

	Število	Delež
Splošna gimnazija	67	12,1 %
Klasična gimnazija	0	0,0 %
Gimnazija	67	12,1 %
Tehniška gimnazija	0	0,0 %
Ekonomska gimnazija	359	64,8 %
Umetniška gimnazija	0	0,0 %
Strokovna gimnazija	359	64,8 %
Ref. skup. SM	426	76,9 %
Ostali SM	74	13,4 %
Kandidati SM	500	90,3 %
Kandidati PM	54	9,7 %

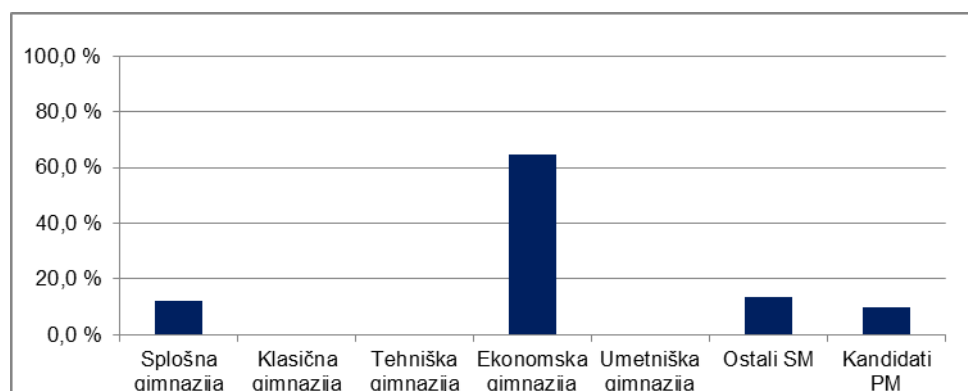
gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2013



Vir: Državni izpitni center 2013

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2013

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri ekonomiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2013 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

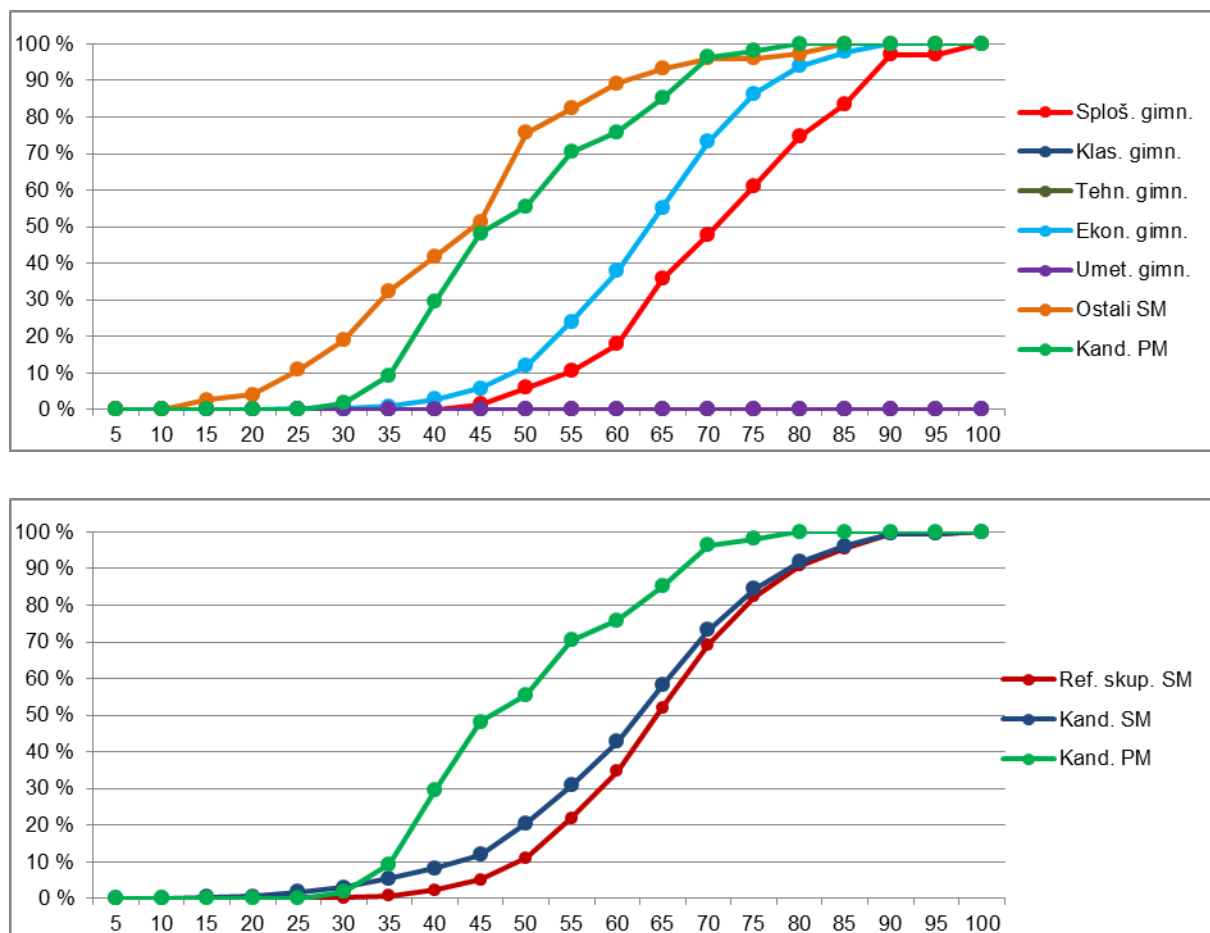
Preglednica 2.1.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
16-20	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
21-25	0	0	0	0	1	0	1	1	6	5	0
26-30	0	0	0	0	0	0	0	0	6	6	1
31-35	0	0	0	0	2	0	2	2	12	10	4
36-40	0	0	0	0	7	0	7	7	14	7	11
41-45	1	0	1	0	11	0	11	12	19	7	10
46-50	3	0	3	0	22	0	22	25	43	18	4
51-55	3	0	3	0	43	0	43	46	51	5	8
56-60	5	0	5	0	50	0	50	55	60	5	3
61-65	12	0	12	0	62	0	62	74	77	3	5
66-70	8	0	8	0	65	0	65	73	75	2	6
71-75	9	0	9	0	47	0	47	56	56	0	1
76-80	9	0	9	0	27	0	27	36	37	1	1
81-85	6	0	6	0	14	0	14	20	22	2	0
86-90	9	0	9	0	8	0	8	17	17	0	0
91-95	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
96-100	2	0	2	0	0	0	0	2	2	0	0
SKUPAJ	67	0	67	0	359	0	359	426	500	74	54

Preglednica 2.1.2: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
10	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
15	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	3 %	0 %
20	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	1 %	4 %	0 %
25	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	2 %	11 %	0 %
30	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	3 %	19 %	2 %
35	0 %	-	0 %	-	1 %	-	1 %	1 %	5 %	32 %	9 %
40	0 %	-	0 %	-	3 %	-	3 %	2 %	8 %	42 %	30 %
45	1 %	-	1 %	-	6 %	-	6 %	5 %	12 %	51 %	48 %
50	6 %	-	6 %	-	12 %	-	12 %	11 %	21 %	76 %	56 %
55	10 %	-	10 %	-	24 %	-	24 %	22 %	31 %	82 %	70 %
60	18 %	-	18 %	-	38 %	-	38 %	35 %	43 %	89 %	76 %
65	36 %	-	36 %	-	55 %	-	55 %	52 %	58 %	93 %	85 %
70	48 %	-	48 %	-	73 %	-	73 %	69 %	73 %	96 %	96 %
75	61 %	-	61 %	-	86 %	-	86 %	82 %	84 %	96 %	98 %
80	75 %	-	75 %	-	94 %	-	94 %	91 %	92 %	97 %	100 %
85	84 %	-	84 %	-	98 %	-	98 %	96 %	96 %	100 %	100 %
90	97 %	-	97 %	-	100 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
95	97 %	-	97 %	-	100 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
100	100 %	-	100 %	-	100 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah



Vir: Državni izpitni center 2013

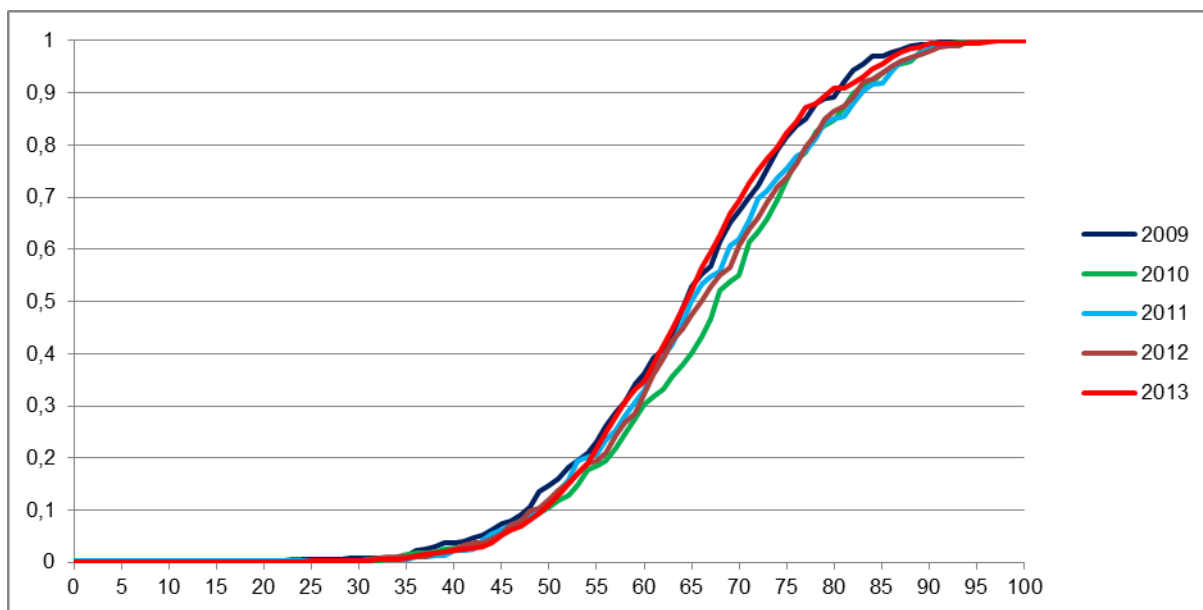
2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2009 do 2013, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami za zadnjih pet let

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2009	42	55	68	81
2010	43	57	71	81
2011	43	56	69	82
2012	44	57	70	83
2013	44	57	70	83

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM



Vir: Državni izpitni center 2013

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri ekonomiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2013 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

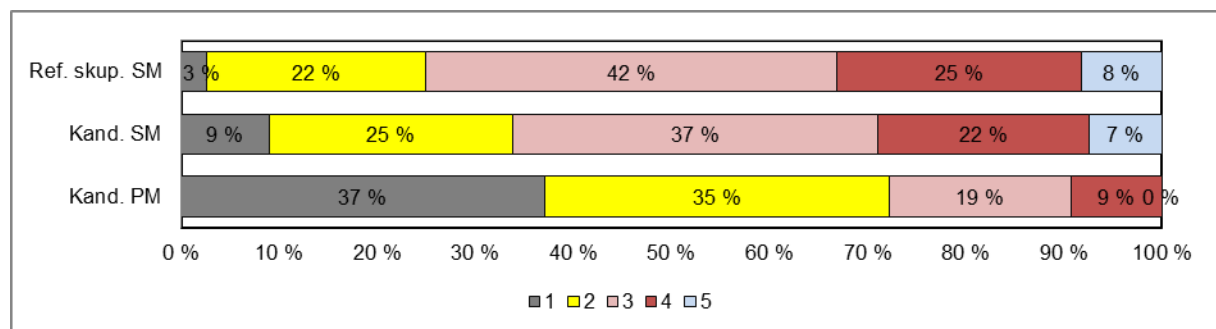
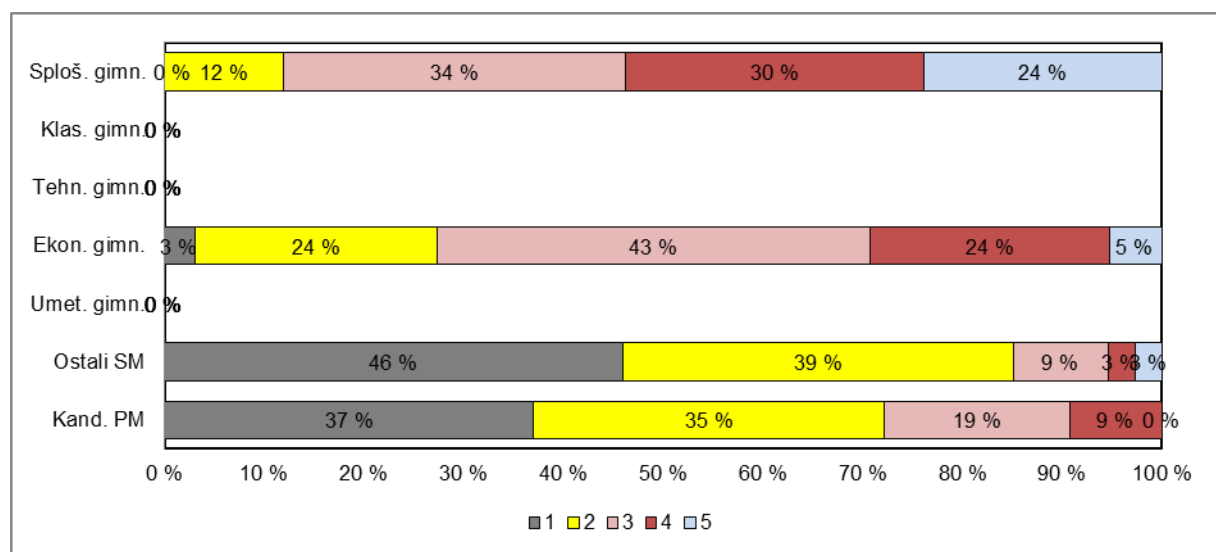
Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	0	0	0	0	11	0	11	11	45	34	20
2	8	0	8	0	87	0	87	95	124	29	19
3	23	0	23	0	156	0	156	179	186	7	10
4	20	0	20	0	86	0	86	106	108	2	5
5	16	0	16	0	19	0	19	35	37	2	0
Uspešni	67	0	67	0	348	0	348	415	455	40	34
Skupaj	67	0	67	0	359	0	359	426	500	74	54

Preglednica 2.3.2: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	0 %	-	0 %	-	3 %	-	3 %	3 %	9 %	46 %	37 %
2	12 %	-	12 %	-	24 %	-	24 %	22 %	25 %	39 %	35 %
3	34 %	-	34 %	-	43 %	-	43 %	42 %	37 %	9 %	19 %
4	30 %	-	30 %	-	24 %	-	24 %	25 %	22 %	3 %	9 %
5	24 %	-	24 %	-	5 %	-	5 %	8 %	7 %	3 %	0 %
Uspešni	100 %	-	100 %	-	97 %	-	97 %	97 %	91 %	54 %	63 %
Skupaj	100 %	-	100 %	-	100 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah



Vir: Državni izpitni center 2013

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2013

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2013.

Preglednica 3.1: Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2013

	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	67	0	67	0	359	0	359	426	500	74	54
Povprečni splošni uspeh pri SM*	19,56	-	19,56	-	16,42	-	16,42	17,01	16,90	14,07	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,64	-	3,64	-	3,46	-	3,46	3,49	3,36	2,36	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,54	-	3,54	-	3,49	-	3,49	3,50	3,38	2,52	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,66	-	3,66	-	3,04	-	3,04	3,14	2,94	1,77	2,00
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,66	-	3,66	-	3,04	-	3,04	3,13	2,93	1,74	2,00
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	71,06	-	71,06	-	63,50	-	63,50	64,69	61,58	43,67	49,44
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	71	-	71	-	64	-	64	65	63	44,5	47,5
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	12,56	-	12,56	-	11,23	-	11,23	11,76	14,32	14,68	12,55
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	3,87	-	3,87	-	3,36	-	3,36	3,44	3,31	2,27	3,25
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	3,82	-	3,82	-	3,52	-	3,52	3,55	3,41	2,40	3,25
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,80	-	0,80	-	0,69	-	0,69	0,73	0,72	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,75	-	0,75	-	0,63	-	0,63	0,62	0,63	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,66	-	0,66	-	0,50	-	0,50	0,49	0,51	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,62	-	0,62	-	0,57	-	0,57	0,58	0,63	0,27	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,62	-	0,62	-	0,57	-	0,57	0,58	0,63	0,27	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,65	-	0,65	-	0,57	-	0,57	0,60	0,64	0,43	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,50	-	0,50	-	0,41	-	0,41	0,43	0,51	0,48	-
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,66	-	0,66	-	0,39	-	0,39	0,44	0,59	0,57	0,34
Neuspešni s PP	0,00	-	0,00	-	3,06	-	3,06	2,58	9,00	45,95	37,04
Neuspešni brez PP	0,00	-	0,00	-	3,62	-	3,62	3,05	9,80	48,65	37,04

*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

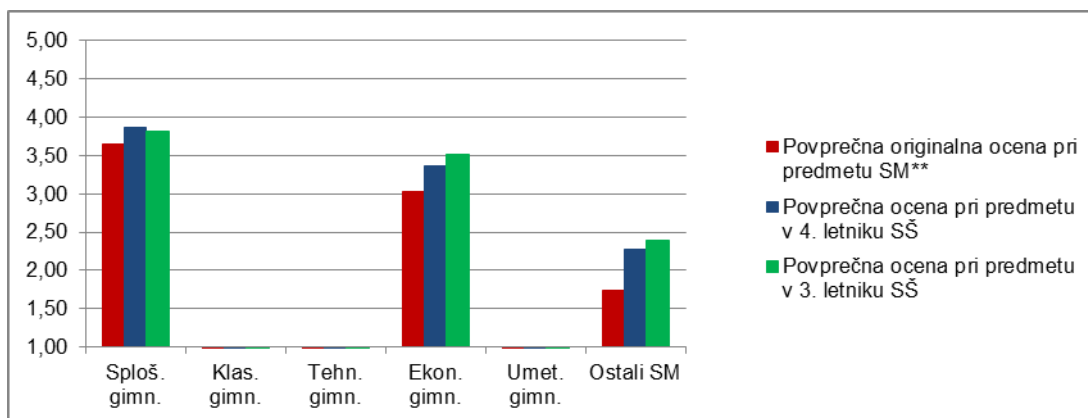
**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz ekonomije in povprečnih ocen iz ekonomije v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

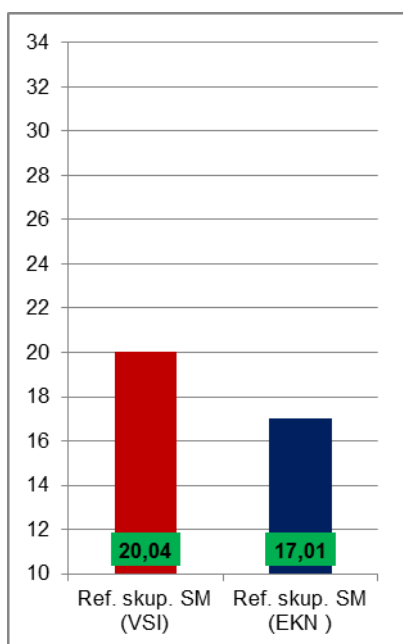
Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz ekonomije



Vir: Državni izpitni center 2013

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2013 prvič v celoti opravljali splošno maturo (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz ekonomije (ref. skup. SM – EKN).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz ekonomije



Vir: Državni izpitni center 2013

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanem in notranjem delu izpita iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku SM 2013.

Preglednica 4.1.1: Osnovni statistični podatki

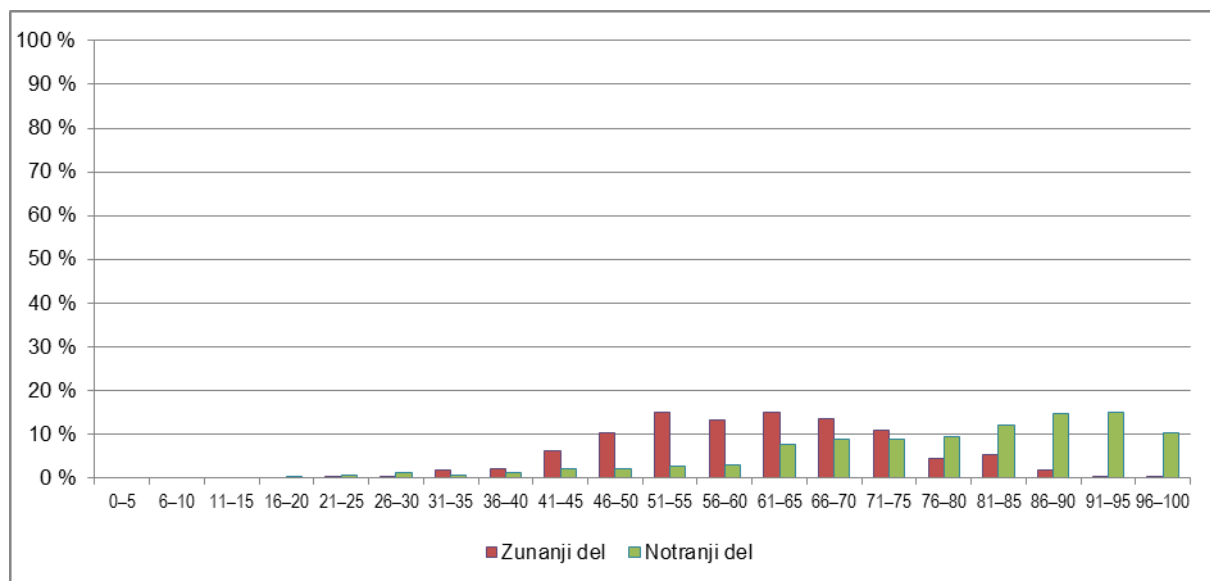
	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	426	426
Povprečno število odstotnih točk	48,78	15,91
Standardni odklon odstotnih točk	9,89	3,36
Maksimalno število odstotnih točk	77,00	20,00
Povprečna težavnost	0,61	0,80

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanem in notranjem delu izpita iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku SM 2013.

Preglednica 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanem in notranjem delu izpita

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0–5	0 %	0 %
6–10	0 %	0 %
11–15	0 %	0 %
16–20	0 %	0 %
21–25	0 %	1 %
26–30	0 %	1 %
31–35	2 %	0 %
36–40	2 %	1 %
41–45	6 %	2 %
46–50	10 %	2 %
51–55	15 %	3 %
56–60	13 %	3 %
61–65	15 %	8 %
66–70	14 %	9 %
71–75	11 %	9 %
76–80	4 %	9 %
81–85	5 %	12 %
86–90	2 %	15 %
91–95	0 %	15 %
96–100	0 %	10 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita



Vir: Državni izpitni center 2013

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku SM 2013.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2	Pisna naloga
Število kandidatov	426	426	425
Povprečno število odstotnih točk	25,43	23,36	15,92
Standardni odklon odstotnih točk	5,13	5,57	3,34
Maksimalno število odstotnih točk	40,00	40,00	20,00
Povprečna težavnost	0,64	0,58	0,80

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

Kandidati opravljajo pisni izpit splošne mature iz ekonomije na eni zahtevnostni ravni. Izpit sestavljata dve izpitni poli:

Izpitna pola 1 vsebuje 40 nalog izbirnega tipa in predstavlja 40 % končne ocene.

Izpitna pola 2 vsebuje 6 strukturiranih nalog. Kandidati morajo odgovoriti na vsa zastavljena vprašanja. Vsaka naloga je vrednotena z 10 točkami. Skupaj lahko dobi kandidat v tem delu največ 60 točk. Izpitna pola 2 predstavlja 40 % končne ocene.

Zadnjih 20 % ocene predstavlja notranji del izpita, ki je sestavljen iz pisne naloge.

Izpitno gradivo, ki so ga dobili kandidati, je bilo brez vsebinskih, grafičnih, besedilnih in drugih pomanjkljivosti, ki bi kandidate lahko ovirale pri pisanju odgovorov.

4.3.1 Izpitna pola 1

Naloge v prvi izpitni poli so bile ustrezne in primerno težke, IT je 0,6357. Kandidati referenčne skupine splošne mature so dosegli povprečno 25,43 točke.

Pričakovano je ena naloga izstopala z izrazito nizkim indeksom težavnosti, in sicer naloga 35, o strukturi BDP-ja po dejavnostih razvitih držav, saj je IT 0,92 in ID 0,27. Kandidati zelo dobro poznajo ta kazalec gospodarske razvitosti držav.

Med težje naloge z nizkim indeksom diskriminativnosti se je pričakovano uvrstila dobro zastavljena naloga 02 o optimalni potrošni izbiri z IT-jem 0,34 zaradi površnosti kandidatov pri reševanju naloge, saj je 28 % kandidatov delni rezultat o mejni koristnosti dobrine B nadomestilo s končnim rezultatom o količini nakupa dobrine B. Podobno težka je bila dobro zastavljena naloga 04 o splošnem načelu racionalnosti z IT-jem 0,22, saj 60 % kandidatov ni upoštevalo dveh ločenih načel racionalnega poslovanja. Tudi težka in dobro zastavljena je bila naloga 19 o povpraševanju po delovni sili z IT-jem 0,33, saj je 34 % kandidatov zamenjalo dejavnik povpraševanja z dejavnikom ponudbe delovne sile.

Kandidati referenčne skupine splošne mature so prvo izpitno polo nasploh reševali dobro, saj je bilo zelo malo nalog z nizkim indeksom težavnosti.

4.3.2 Izpitna pola 2

Vprašanja v drugi izpitni poli so bila ustrezno zastavljena in primerno težka, IT je 0,5839. Indeks težavnosti pri nalogah je primeren, z izjemo ene delne naloge, indeks diskriminativnosti pri nalogah pa kaže, da so bile naloge dobro zastavljene, malo izstopa le pri treh delnih nalogah. Kandidati referenčne skupine splošne mature so dosegli v povprečju 35,03 absolutne točke, najmanj 12 točk in največ 60 točk. Razporeditev skupnega števila doseženih točk kandidatov kaže normalno porazdelitev.

Naloga 01: Oblike reševanja ekonomskega problema

Kandidati so v povprečju dosegli 5,81 točke (od 10). Po pričakovanju državne predmetne komisije so kandidati dobro pojasnjevali in prikazovali relativno redkost dobrin, dopolnjevali osnovno shemo gospodarskega krožnega toka in opredeljevali kapitalne dobrine. Težja je bila naloga dopolnjevanja trditve zaradi vključenih kompleksnih strokovnih izrazov. Naloga je ustrezno težka, indeks težavnosti delnih nalog je v intervalu $0,25 < IT < 0,79$ in indeks diskriminativnosti $0,20 < ID < 0,41$.

Naloga 02: Analiza produkcijske funkcije

Kandidati so v povprečju dosegli 5,53 točke (od 10). Po pričakovanju državne predmetne komisije so kandidati dobro pojasnjevali, prikazovali krivuljo enakega produkta in analizirali zakon padajočega mejnega donosa. Nepričakovano so slabše, površno opredeljevali pojem produkcijska funkcija in pojasnjevali razlog za rastoč donos. Naloga je ustrezno težka, indeks težavnosti delnih nalog je v intervalu $0,16 < IT < 0,77$ in indeks diskriminativnosti $0,18 < ID < 0,36$.

Naloga 03: Trg in državna intervencija

Kandidati so v povprečju dosegli 7,17 točke (od 10). Po pričakovanju državne predmetne komisije so kandidati izredno dobro opredeljevali trg. Ta naloga (3.1) je bila lahka, z odstopajočim indeksom težavnosti 0,98. Kandidati dobro vrisujejo v diagrame krivulje povpraševanja in ponudbe blaga ter vrisujejo predpisano ceno, težave so imeli s pojasnili oblikovanja in virov ponudbe na črnem trgu in pojasnili načinov državnega preprečevanja črnega trga za zagotavljanje primerne življenjskega standarda. Naloga je ustrezno težka, indeks težavnosti delnih nalog, razen naloge 3.1, je v intervalu $0,56 < IT < 0,88$ in indeks diskriminativnosti $0,28 < ID < 0,43$.

Naloga 04: Dobiček

Kandidati so v povprečju dosegli 5,59 točke (od 10). Po pričakovanju državne predmetne komisije kandidati dobro poznajo vsebino ekstradobička, nekateri kandidati so imeli težave z izračuni dobička, podjetniškega dobička in profitne mere. Naloga je ustrezno težka, indeks težavnosti delnih nalog, je v intervalu $0,45 < IT < 0,86$ in indeks diskriminativnosti $0,29 < ID < 0,41$.

Naloga 05: Internacionalizacija kapitala

Kandidati so v povprečju dosegli 5,65 točke (od 10). Po pričakovanju državne predmetne komisije so dobro opredeljevali in risali shemo transnacionalnih korporacij in pojasnjevali pozitivne učinke delovanja teh korporacij na gospodarstvo manj razvitih držav, težja pa je bila naloga o navajanju tokov internacionalizacije kapitala. Naloga je ustrezno težka, indeks težavnosti delnih nalog je v intervalu $0,23 < IT < 0,85$ in indeks diskriminativnosti $0,31 < ID < 0,43$.

Naloga 06: Fiskalna politika in gospodarska rast

Kandidati so v povprečju dosegli 5,28 točke (od 10). Po pričakovanju državne predmetne komisije so zelo dobro pojasnjevali fiskalno politiko in davčne zavezanke (naloga 6.5, izstopajoč ID je 0,10), slabše so bile opredelitve nosilcev fiskalne politike. Težje so bile naloge o gospodarski rasti in smeri državnega ukrepanja v recesiji po ekonomski teoriji. Naloga je ustrezno težka, indeks težavnosti delnih nalog je v intervalu $0,43 < IT < 0,78$ in indeks diskriminativnosti, razen naloga 6.5, je v intervalu $0,21 < ID < 0,30$.

4.3.3 Pisna naloga

Pri pisnih nalogah so kandidati referenčne skupine splošne mature v povprečju dosegli 15,89 absolutne točke od 20 točk. Notranji del izpita se izvaja že drugo leto v obliki pisne naloge. Kandidati se pripravljajo na pisno nalogo s šestimi sodobnimi časopisnimi članki o aktualnih gospodarskih temah, vprašanja za pisno nalogo sestavijo učitelji na podlagi izbora dveh časopisnih člankov, enega s področja mikroekonomije, drugega s področja makroekonomije, usklajenima z vsebinami iz veljavnega učnega načrta. Kandidati niso seznanjeni z učiteljevo izbiro časopisnih člankov do dneva pisanja pisne naloge.

Kandidati so dobro razlagali povezavo med vsebino časopisnega članka in ekonomsko teorijo ter ocenjevali aktualne gospodarske dogodke z vidika ekonomista, saj je indeks težavnosti 0,79 in indeks diskriminativnosti 0,46.

Korelacija notranje in zunanje ocena je 0,4394, skupnega uspeha pri splošni maturi in uspeha pri predmetu pa 0,6950.

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

Po mnenju državne predmetne komisije se najpogostejši nepravilni odgovori pojavljajo zato, ker nekateri kandidati ne preberejo natančno navodil za reševanje nalog, računske postopke v nalogah izvajajo pomanjkljivo, niso pozorni na podatke v danih preglednicah in diagramih, ne upoštevajo vseh ekonomskih zakonitosti, naloge rešijo prehitro in napačno.

V prvi izpitni poli so bili najpogostejši nepravilni odgovori pri nalogah 02 (IT 0,34 in ID -0,01), 04 (IT 0,22 in ID -0,03), 19 (IT 0,33 in ID 0,16) in 29 (IT 0,38 in ID 0,36).

V drugi izpitni poli so bili najpogostejši nepravilni odgovori pri vprašanjih 2.3 (IT 0,27 in ID 0,33), 2.4 (IT 0,21 in ID 0,22), 3.4 (IT 0,56 in ID 0,43) in 6.6 (IT 0,46 in ID 0,25). Nekateri kandidati ne navedejo

in opredelijo bistvenih sestavin določenih pojmov. Primera sta vprašanji 2.1 (IT 0,16 in ID 0,18) in 5.3 (IT 0,46 in ID 0,38).

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

Zunanji ocenjevalci niso imeli pripomb na sestavo nalog v izpitnih polah.

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

Izpitno polo 1 zunanji ocenjevalci ne ocenjujejo, saj kandidati prepíšejo svoje odgovore (črko pred izbranim odgovorom) na list za odgovore, ki se optično preberejo.

Izpitno polo 2 ocenjujejo zunanji ocenjevalci. V juniju leta 2013 so bila *Navodila za ocenjevanje* moderirana. Na sestanku z zunanjimi ocenjevalci je glavna ocenjevalka natančno predstavila in pojasnila *Navodila za ocenjevanje* vsake naloge v izpitni poli. Ocenjevalci so navodila ocenili kot ustrezna. Sledila je razdelitev izpitnih pol 2 zunanjim ocenjevalcem. Naloge druge izpitne pole je ocenjevalo 15 zunanjih ocenjevalcev. Večina jih poučuje ekonomijo v programih splošna in ekonomska gimnazija, nekaj pa na srednjih strokovnih šolah. Pri ocenjevanju nalog v izpitnih polah večina zunanjih ocenjevalcev sodeluje že več let, z izjemo dveh zunanjih ocenjevalk. Letošnji novi zunanji ocenjevalki poučujeta ekonomijo v programu ekonomska gimnazija že vrsto let in sta vsako leto sodelovali pri pripravi in analizi splošne mature iz ekonomije; zanj je bil junija 2013 pripravljen uvodni seminar za zunanje ocenjevalce. Ocenjevanje je potekalo na domu. Vsak zunanji ocenjevalec je v celoti ocenil naloge v drugi izpitni poli.

Državna predmetna komisija za splošno maturo za ekonomijo je tudi letos uporabila možnost kontrolnega ocenjevanja, ki jo ponuja zakon o maturi. Še pred razglasitvijo rezultatov so glavna ocenjevalka in njeni pomočniki kontrolno ocenile naloge 13 kandidatov, ki so bili 1 oziroma 2 odstotni točki pod mejo za zadostno oceno (2).

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature iz ekonomije je bilo vloženih 22 zahtev za vpogled in 5 ugovorov na oceno, od tega 4 ugovori na način izračuna ocene in 1 ugovor na oceno. Ocena se je spremenila pri enem kandidatu.

Ugovore kandidatov sta reševali dve izvedenki, ki sta ugotovili, da so bili ugovori pavšalni in v pretežnem delu neutemeljeni.

Državna predmetna komisija za splošno maturo za ekonomijo ugotavlja pričakovano povečanje števila vloženih zahtev kandidatov za vpogled v izpitne pole iz ekonomije 2013 v primerjavi z letom 2012, ko je bilo le-teh 17, saj je to posledica kontrolnega ocenjevanja med vsemi ocenami v letu 2012.

Državna predmetna komisija za splošno maturo iz ekonomije ugotavlja znatno zmanjšanje števila ugovorov kandidatov na oceno v spomladanskem izpitnem roku splošne mature iz ekonomije 2013 v primerjavi z letom 2012, ko je bilo 10 ugovorov na oceno in 2 ugovora na izračun ocene.

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

V spomladanskem izpitnem roku je splošno maturo opravljalo 500 kandidatov. Od tega je bilo 426 takšnih, ki so jo opravljali prvič, 54 kandidatov je splošno maturo opravljalo kot posamezni predmet splošne mature poleg poklicne.

Uspeh kandidatov, ki so splošno maturo opravljali prvič, je zelo podoben kakor v preteklem letu. Meje za posamezne ocene smo na podlagi statistične analize razporeditve po doseženih točkah in na podlagi vsebinske analize odgovorov kandidatov, zlasti pri mejnih točkah, določili enako kakor lani. Povprečna ocena znaša 3,14, kar je nekoliko nižje kakor lani (3,31).

Primerjave izpitnih pol po povprečnem številu točk kažejo, da so kandidati pri izpitni poli 1 dosegali v povprečju 25,43 odstotne točke (lani 27,66 odstotnih točk), pri izpitni poli 2 23,36 odstotne točke (lani 22,82), pri notranjem delu izpita pa 15,92 odstotne točke (lani 15,76). Ponovno se kaže, glede na ostale dele izpita, relativno visoko povprečje pri notranjem delu izpita, kar predvidevamo, da je posledica različne razlage postavljenih kriterijev.

Uspeh kandidatov iz splošnih gimnazij je v povprečju boljši od uspeha kandidatov iz poklicnih gimnazij. To je po mnenju komisije posledica dejstva, da se v splošne gimnazije vpisujejo dijaki z bistveno boljšim uspehom v osnovni šoli. Težavnost splošne mature je bila primerna in primerljiva s težavnostjo v preteklih letih. Ocenjujemo, da postavljamo dovolj zahtevna vprašanja, zato predvidevata prav dobra in odlična ocena res solidno znanje vseh štirih letnikov.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

Izpitno gradivo je bilo pripravljeno v skladu z usmeritvijo, da se z vprašanji in nalogami – kolikor je to le mogoče – uravnoteženo zajame celotna vsebina predmetnega izpitnega kataloga in oceni znanje kandidatov na vseh taksonomskih stopnjah. Kakovost merjenja znanja je bila zagotovljena v celotnem razponu znanja kandidatov, saj sta zunanji in notranji del izpita vsebovala naloge različnih ustreznih težavnosti. Zagotovljena je bila dobra ločljivost (diskriminativnost) nalog, ki je razvidna zlasti pri nalogah v izpitni poli 2 zunanjega dela izpita, kjer so naloge ovrednotene z več točkami.

Izpitno gradivo je bilo brez vsebinskih, grafičnih, besedilnih in drugih pomanjkljivosti, ki bi kandidate lahko ovirale pri pisanju. Tudi *Navodila za ocenjevanje* so ocenjevalci po vnosu manjših dopolnitev na moderaciji ocenili kot ustrezna. Glede na pripombe zunanjih ocenjevalcev, bi se bilo potrebno izogibati prevelikemu navezovanju med odgovori znotraj posameznih nalog, kar bo komisija upoštevala pri pripravi nalog v prihodnje. Število ugovorov kandidatov se je v primerjavi s povprečjem preteklih let zmanjšalo.

6.3 Druge ugotovitve

Najbolj pereč problem pri ekonomiji je še zmeraj dejstvo, da znaten del snovi ni pokrit z ustreznim učbenikom. V šolskem letu 2012/13 ni bilo novih učbenikov, ki bi lahko olajšali doseganje boljših rezultatov. To je še posebno problematično pri snoveh, ki so težje razumljive, brez ustreznih zgledov številskih izračunov ali diagramov. Zato imajo dijaki lahko težave pri njihovem razumevanju, DPK SM za ekonomijo pa pri postavljanju primerne tipa vprašanj, s katerimi se te snovi preverjajo.